

1515. **Докучаєва Я.** Зустрінемось біля “Самсона”: [Допомога київ. рестовраторам] // Веч. Київ. – 1985. – 26 лип.
1516. **Кілессо С.** Перший головний: [Спорудження фонтану “Самсон”] // Культура і життя. – 1981. – 20 серп. – (Київ: 1500).
1517. **Ковалинський В.** Фонтан “Самсон” // Рабочее слово. – 1991. – 4 янв.: ил. *Історія спорудження, зруйнування та відновлення. Архітектор – Іван Григорович-Барський.*
1518. **Константинов В.** Пам’ятка науки і техніки України: [Фонтан “Самсон”] // Янус. Нерухомість. – 1999. – № 24. – С. 14–15: іл.
1519. **Кухарчук М.** Поки стоїть Самсонів водограй: [Павільон “Самсон і лев”] // Хрещатик. – 1997. – 17 квіт.
1520. **Лебедєв Г.** Фонтан “Самсон” // Пам’ятники України. – 1982. – № 3. – С. 50–51.
1521. **Парійський Є.** Експозиція під відкритим небом // Веч. Київ. – 1982. – 21 черв.
1522. **Парійський Є.** Помолодшав р-н // Прапор комунізму. – 1982. – 20 черв.
1523. **Петров Н.** Самсониевский фонтан // Киев. старина. – 1896. – № 5, док. – С. 33–36.
1524. **Пивоваров Г.** ... Воду ллє “Самсон” // Київ. правда. – 1981. – 6 груд. – (До 1500-річчя Києва).
1525. **Позняк П.** Самсон, або Лев // Прапор комунізму. – 1989. – 29 верес.
1526. **Прокогін М.** Перший фонтан [“Самсон”]: Київ. старовина: Сторінка про Київ і про киян // Київ. вісн. – 1990. – 14 серп.
1527. **Розанова Н.** Відновлена краса // Веч. Київ. – 1982. – 28 квіт.
1528. **Степанишин В.** Відновлення “Самсона” // Рад. Україна. – 1981. – 16 черв. – (До 1500-річчя Києва).
1529. **Цюпа Ю.** Струмінь кришталевий: [Фонтан “Самсон”] // Хрещатик. – 1992. – 15 серп.
1530. **Шулькевич М.** Фонтан на площі // Вісті з України. – 1982. – № 21, трав.
1531. **Шулькевич М.** Фонтан “Самсон” // Прапор комунізму. – 1981. – 2 квіт. – (До 1500-річчя Києва. Подорож у своє місто).

4. Археологічні пам’ятки Archeological memorials

4.1. Загальні праці General works

1532. **Антонович В.Б.** О городищах докняжеского и удельно-вечевого периода, находящихся в западной части древней Киевской земли // Чтения в ист. о-ве Нестора Летописца. – 1889. – Кн. 3. – С. 10–16.
1533. **Антонович В.Б.** Памятники каменного века, найденные в Киеве в течение трех последних лет // Тр. X Археол. съезда в Риге. – М., 1900. – Т. 3. – С. 83–85.

1534. **Артеменко І.** Зримі силуети минувшини: Бесіда з директором Ін-ту археол. АН УРСР // Наука і суспільство. – 1978. – № 4. – С. 35–37.
1535. **Археологічні пам'ятки Української РСР:** (Корот. список АН УРСР. Ін-т археол.) / І.Г. Шовкопляс та ін. – К.: Наук. думка, 1966. – 464 с.: іл. Київ. обл. – С. 147–175.
1536. **Археологія Києва:** Дослідження і матеріали: Зб. наук. праць / АН УРСР. Ін-т археол. – К.: Наук. думка, 1979. – 131 с.
1537. **Боровський Я., Калюк О.** Свідки давнини: [Кам'яні іконки Ісуса Христа та Іоанна Предтечі з “міста Володимира”] // Україна: наука і культура. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 278–279: іл.
1538. **Волошинский Я.** Киевские курганы // Изв. о-ва любителей естествознания, археологии и этнографии. Тр. / Антропол. отд. – 1876. – Т. 20, кн. 2, вып. 1. – С. 16–20.
1539. **Дригалкін В.** У поле за тасмницями: Експедиції: [Археол. Києва] // Робітн. газ. – 1981. — 14 квіт.
1540. **Зенович В.** Про що розповіли розкопки // Наука і життя. – 1962. – № 9. – С. 58–60.
1541. **Івакін Г.Ю., Климовський С.І.** Проблеми охорони археологічних пам'яток м. Києва // Археометрія та охорона іст.-культ. спадщини – 1999. – № 3. – С. 115.
1542. **Івакін Г.** Розкопки Києво-Подолу у 1976 р. // НА ІА НАНУ, ІА/К, Од. зб. 1976/31 а.
1543. **Кучера М.П.** Звіт про роботу розвідочного загону по обстеженню городищ Київщини // Науч. арх. Ин-та археол. АН УССР. – 1972/24.
1544. **Мовчан І.** Нові знахідки археологів // Прапор комунізму. – 1982. – 11 черв.
1545. **О ходе открытия древностей в Киеве до начала 1836 г.** // Журн. Мин. нар. просвещения. – 1836. – Ч. XII. – нояб.
1546. **Русские древности в памятниках искусства, издаваемые И.И. Толстым и Н.И. Кондаковым.** Вып. 4–5. – Спб., 1891–1897.
Вып. 4: Христианские древности Крыма, Кавказа и Киева. – 1891. – [2], 176 с.: ил.
Вып. 5: Курганные древности и клады домонгольского периода. – 1897. – [2], 168 с.: ил.
1547. **Суховєєв В.** Перегляньте свої колекції: [Про необхідність повернення державі археол. знахідок, які є у колекціонерів] // Веч. Київ. – 1988. – 2 берез.
1548. **Таранченко М.** З глибини віків: [Про археол. розкопки в Києві] // Сіл. вісті. – 1977. – 29 січ.
1549. **Телегін Д.Я., Круц В.О.** Дослідження київської археологічної експедиції // Укр. іст. журн. – 1967. – № 11. – С. 154–155.
1550. **Телегін Д.Я., Круц В.О.** Із робіт Київської археологічної експедиції (1962–1963 рр.) // Укр. іст. журн. – 1964. – № 2. – С. 154–155.

1551. Телегін Д. На землі “докиївській” // Пам’ятники України. – 1982. – № 3. – С. 43–44.
1552. Телегін Д.Я. Основні результати робіт Київської експедиції 1962–1964 рр. // Археол. – 1965. – Т. 19. – С. 86–99.
1553. Телегін Д.Я., Круц В.О. Розвідки і розкопки Київської археологічної експедиції в 1965 р. // Укр. іст. журн. – 1966. – № 5. – С. 154–155.
1554. Терпиловський Р.В., Абашина Н.С. Пам’ятки київської культури: (Зведення археол. джерел). – К.: Наук. думка, 1992. – 221, [3] с.: іл.
1555. Толочко П.П. Археологія:: Дослідження тривають: [Підсумки минулого археол. сезону і корчування нашої іст. пам’яті: Розкопки у Києві] // Наука і суспільство. – 1988. – № 2. – С. 46–57.
1556. Толочко П.П. Знати і поважати минуле / “Діалог” підгот. до друку О. Свищ // Робітн. газ. – 1988. – 17 лют.
1557. Формозов А.А. К истории археологических раскопок в Киеве в начале XIX века // Совет. археология. – 1981. – № 1. – С. 312–313.
1558. Хандрос О. Як хороше на Березані: [Про роботу гуртка археол. при Київ. палаці піонерів] // Піонерія. – 1978. – № 6. – С. 17.
1559. Чубук М. Перші археологічні експедиції // Веч. Київ. – 1980. – 5 квіт. – (До 1500-річчя Києва).
1560. Швидковский О. Археология в современном Киеве // Архитектура СССР. – 1978. – С. 39–41.
1561. Шевцова Н. Доля пам’ятки сьогодні і завтра: Круглий стіл “Культури і життя” // Культура і життя. – 1980. – 10 серп. – (Київ–1500).
1562. Шовкопляс І.Г. Археологічні дослідження на Україні (1917–1957): Огляд вивчення археологічних пам’яток. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – Бібліографія з історії України (1917–1957): с. 317–413.

4.2. Палеоліт (1 млн–10 тис. років тому)

Paleolith (1mln – 10 millenniums)

1563. Гладких М.І. Палеолітичне місцезнаходження Караваєвої Дачі у Києві // Археол. – 1972. – № 7. – С. 84–87: іл.

4.2.1. Кирилівська палеолітична стоянка та культура часу Мадлен

Cyrillic Paleolithic stand and culture of Madlen time

1564. Антонович В.Б. О раскопках В.В. Хвойки по Кирилловской улице // Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. – 1896. – № 11, отд. 1. – С. 8–11.
1565. Армашевский П.Я. О стоянке человека палеолитической эпохи по Кирилловской улице в Киеве // Тр. П. Археол. съезда. – М., 1902. – Т. 2. – С. 141–144.
1566. Б[еляшевский] Н. Бивни мамонта с нарезками из стоянки на Кирилловской улице в Киеве (по рисунку) // Археол. летопись Юж. России. – 1900. – Т. 2. – С. 71–72: 1 вкл. л. ил.

1567. **Бібікова В.І.** Кістяна знахідка з Кирилівської палеолітичної стоянки: [Розкопки В.В. Хвойки] // Археол. – 1966. – Т. 20. – С. 143–145.
1568. **Борисковский П.И.** Кирилловская палеолитическая стоянка // Палеолит и неолит СССР / Под ред. П.П. Ефименко. – М.;Л., 1941. – № 2. – С. 86–103. – (Материалы и исслед. археологии СССР).
1569. **Борисковский П.И.** Палеолит Украины: Ист.-археол. очерки. – М.;Л., 1953. – (Материалы и исслед. по археологии СССР, № 40).
Гл. УП. Кирилловская палеолитическая стоянка. – С. 153–175: ил.
1570. **Вовк Х.К.** Мадленське майстерство на Україні. – Л.: Наук. т-во ім. Шевченка, 1902. – 14 с.: іл., 3 вкл. арк. табл. – Відб. з Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Т. 46.
1571. **Вовк Х.К.** Палеолітичні знахідки на Кирилівській улиці у Києві: (Дод. до ст.: Передісторичні знахідки на Кирилівській улиці у Києві // Матеріали до укр.-рус. етнології. – Л., 1899. – Т. 1. – С. 211–219: іл.
1572. **Волков Ф.К.** Искусство Мадленской эпохи в Украине // Археол. летопись Юж. России. – 1903. – № 1. – С. 15–25: ил.
1573. **Городцов А.** Археология. Т. 1. Каменный период. – Пг.: Госиздат, 1923.
Про Кирилівську стоянку. – С. 232–237.
1574. **Громов В.И.** Палеонтологическое и археологическое обследование стратиграфии континентальных отложений четвертичного периода на территории СССР // Тр. / Ин-т геол. наук АН СССР. – 1948. – Вып. 64., геол. сер. 17. – Разд.: Кирилловская стоянка. – С. 75–88.
1575. **Ефименко П.П., Береговая Н.А.** Палеолитические местонахождения СССР // Палеолит и неолит СССР. – М.;Л., 1941. – № 2. – С. 269–270. – (Материалы и исслед. по археологии СССР)
Короткий довідник. з великою бібліографією. Про Київ див. № 116. Кирилловская стоянка. (Нижний горизонт); № 117. Кирилловская стоянка. (Верхний горизонт); № 121. Протасов Яр.
1576. **Исследование** стоянки палеолитической эпохи, обнаруженной в усадьбе Зайцева по Кирилловской улице в г. Киеве // Киев. старина. – 1899. – № 5, археол. летопись – С. 108–109.
1577. **Кирилловская** стоянка. Верхний горизонт // Ефименко П.П. Первобытное о-во. Очерки по истории палеолитического времени. – К., 1953. – С. 614–615.
1578. **Корзухина Г.Ф.** Новые данные о раскопках В.В. Хвойки на усадьбе Петровского в Киеве (1907–1909 гг.). Приложение: Выписка А.А. Спицына из дневника раскопок В.В. Хвойки на усадьбе Петровского в 1907 г. // Совет. археология. – 1956. – Т. 25. – С. 318–342.
1579. **Линниченко И.Л., Хвойка В.В.** Находка орнаментированных костей мамонта // Зап. Одес. о-ва истории и древностей. – 1901. – Т. 23. – С. 203–206: 1 табл. – (Стоянка на Кирилівській вул.)
1580. **М.** Раскопки в Киеве // Киев. старина. – 1899. – № 1, археол. летопись. – С. 42–43.

- 1581.** Палеолитическая стоянка на Кирилловской улице в г. Киеве // Киев. старина. – 1900. – № 9, археол. летопись. – С. 145.
- 1582.** Спицын А.А. Русский палеолит // Зап. Отд-ния рус. и славян. археологии Рус. археол. о-ва. Т. 11. – Пг., 1915.
Разд. 9. Киев. Кирилловская стоянка. – С. 144–151: ил.
- 1583.** Стоянка на Кирилловской улице в Киеве. Нижний горизонт // Ефименко П.П. Первобытное о-во. Очерки по истории палеолитического времени. – К., 1953. – С. 539–543.
- 1584.** Уваров А.С. Археология России. Каменный период. Т. 1. – М., 1881.
Кирилівська стоянка. – С. 275–281.
- 1585.** Хвойка В.В. Древние обитатели Среднего Приднепровья и их культура в доисторические времена: (По раскопкам). – К.: Тип. т-ва «Е. Синькевич», 1913.

Опис розкопок у садибі М.М. Петровського у м. Києві і с. Білогородка Київ. обл.

- 1586.** Хвойка В.В. Киево-Кирилловская палеолитическая стоянка и культура эпохи Мадлен (по поводу ст. Ф.К. Волкова «Искусство Мадленской эпохи в Украине») // Археол. летопись. Юж. России. – 1903. – № 1. – С. 26–36.
- 1587.** Черниш О.П. Карта палеоліту УРСР: (Довідник) // Наук. зап. Ін-ту сусп. наук Львів. філ. АН УРСР. Т. 2. Матеріали і дослідження по археол. УРСР. – К., 1954. – С. 67–143. – Бібліогр.: с. 139–143.
Про Київ. див.: № 55. Кирилівська вул., № 56. Протасів Яр. – С. 80–81.
- 1588.** Шовкопляс І.Г. До 75-річчя початку дослідження Кирилівської палеолітичної стоянки в Києві // Укр. іст. журн. – 1968. – № 19. – С. 137–140.
- 1589.** Шовкопляс І. Найдавніші поселення: [Кирилів. стоянка в Києві] // Літ. Україна. – 1982. – 11 лют.

4.2.2. Протасів Яр Protasiv ravine

- 1590.** Борисковский П.И. Палеолит Украины: Ист.-археол. очерки. – М.;Л., 1953. – (Материалы и исслед. по археологии СССР, № 40.)
Див.: Про стоянки у Києві за довід. з бібліогр.: № 175. Протасів Яр (стоянка). – С. 438.
- 1591.** Ефименко П.П., Береговая Н.А. Палеолитические местонахождения СССР // Палеолит и неолит СССР. – М.;Л., 1941. – № 2. – С. 254–292. – (Материалы и исслед. по археологии СССР).
Короткий довід. з великою бібліогр. Про Київ див.: № 121. Протасов Яр. – С. 269–270.
- 1592.** Новые находки стоянок первобытного человека в Киеве // Киев. старина. – 1903. – № 11. – С. 83–84.
Стоянка біля Протасового Яру.

- 1593.** Новые следы допотопного человека на киевских высотах // Изв. Археол. ком. – 1904. – Вып. 9. – С. 40.
Стоянка біля Протасового Яру.
- 1594.** Спицын А.А. Русский палеолит // Зап. Отд-ния рус. и славян. археол. о-ва. Т. 11. – Пг., 1915.
Разд. 10. Киев. Протасов Яр [стоянка]. – С. 151.
- 1595.** Черниш О.П. Карта палеоліту УРСР: (Довідник) // Наук. зап. Ін-ту сусп. наук Львів. філ. АН УРСР. – К., 1954. – Т. 2. – С. 67–143. – Матеріали і дослідження по археол. УРСР.
Про Київ. див.: № 56. Протасів Яр. – С. 80–81.

4.3. Мезоліт (IX–VI тис. до н. е.)

Mezolit

- 1596.** Телегин Д.Я. Мезолитические стоянки в окрестностях Киева // Крат. сообщ. / Ин-т истории материал. культуры. – 1956. – Вып. 65. – С. 74–76.
Стоянка біля с. Віта-Литовська.

4.4. Неоліт (VI– поч. I тис. до н. е.)

Neolith (VI – beginning of I millennium B.C.)

- 1597.** Находки в г. Киеве [на Нижней Юрковице и Трехсвятительской улице] // Киев. старина – 1901. – № 6, археол. летопись. – С. 205–206.
- 1598.** Раскопки на Верхней Юрковице в г. Киеве // Киев. старина – 1899. – № 6, археол. летопись. – С. 168–172.
- 1599.** Телегин Д.Я. Неолітні пам'ятки Києва та його околиць // Вісн. АН УРСР. – 1956. – № 3. – С. 42–46.
Стоянки в с. Віта Литовська, біля с. Микільська Слобідка та ін.
- 1600.** Телегин Д.Я. Отпечатки зерен ячменя на неолитических сосудах // Природа. – 1956. – № 5. – С. 106: ил.
За матеріалами розкопок біля с. Віта Литовська.
- 1601.** Тереножкин А.И. Археологические обследования в зоне Киевской ГЭС в 1960 г. // Крат. сообщ. / Ин-т археологии АН УССР. – 1962. – Вып. 12. – С. 3–7.
- 1602.** Ясногурский Ф. Особое мнение гласного думы по делу о Волчьем Яре // Изв. Киев. гор. думы. – 1902. – № 9. – С. 23–27.
Історія заселення Юрковиці

4.5. Енеоліт або міднокам'яний вік. Трипільська культура

(IV–III тис. до н. е.).

Eneolith or Stone Brazen Age. Trypillja culture

(IV–III millennium B.C.)

- 1603.** Амбургер Н.П., Білановська Т.Д. Пізньотрипільське поселення біля с. Бортничі // Археол. пам'ятки УРСР. – 1956. – Т. 6. – С. 115–117: іл.

1604. **Археологічні скарби України:** (Культура і мистецтво ІУ–І тисячоліття до н. е.): Вист. присвяч. Дню Києва. – К.: Наук. думка, 1988. – 10 с.
1605. **Брайчевский М.Ю.** Раскопки в Киеве на территории «Города Ярослава»: [Об остатках позднетрипол. жилища] // Археол. открытия 1972 г. – М., 1973. – С. 263–264.
1606. **Даниленко В.Н.** К вопросу о месте Киевотрипольской культуры в этногенетическом процессе // Крат. сообщ. / Ин-т археологии АН УССР. – 1953. – Вып. 2. Тез. докл. У1 науч. конф. Ин-та, прочит. на секцион. заседаниях. – С. 81–83.
1607. **Даниленко В.М., Макаревич М.Л.** Червонохутірський могильник мідного віку з трупоспаленням. [Дарниц. р-н] // Археол. пам'ятки УРСР. – 1956. – Т. 6. – С. 92–98.
1608. **Захарук Ю.М.** Поселення софійського типу в околиці Києва // Археол. пам'ятки УРСР. – 1956. – Т. 6.
1609. **Захарук Ю.М.** Софійський тілопальний могильник: (Корот. повідомл. про розкопки 1948 р.) // Археол. пам'ятки УРСР. – 1952. – Т. 4. – С. 111–120: іл.
1610. **Збенович В.Г.** Нові неолітичні трипільські поселення в зоні Київської ГЕС // Археол. – 1964. – Т. 16. – С. 137–143.
1611. **Круц В.О.** Нові матеріали трипільської культури в Києві // Археол. – 1976. – Вип. 19. – С. 93–95: іл.
1612. **Круц В.А.** Позднетрипольские памятники Среднего Поднепровья. – К.: Наук. думка, 1977. – 160 с.: ил.
1613. **Круц В.О.** Трипільський могильник з обрядом тілопокладання поблизу Києва // Археол. – 1975. – Вип. 15. – С. 41–50.
1614. **Пассек Т.С.** Периодизация трипольских поселений (Ш–П тысячелетие до н. э.). – М.;Л.: АН СССР, 1949. – (Материалы и исслед. по археологии СССР, № 10.)

Трипільська культура в Києві – С. 181–189.

1615. **Самойловський І.М.** Сліди трипільської культури у Києві // Археол. – 1952. – Т. 6. – С. 135–138: іл.
1616. **Самойловський І.М.** Тілопальний могильник коло с. Софіївки: (Корот. повідомл.) // Археол. пам'ятки УРСР. – 1952. – Т. 4. – С. 121–123: іл.
1617. **Шапошникова О.Г.** Пам'ятки неоліту та трипільської культури в р-ні Києва // Археол. – 1953. – Т. 8. – С. 138–147.

Стоянки: Микільська Слобідка, Оболонь, с. Нижня Дубечня, с. Бортничі, с. Пирогів.

4.6. Епоха бронзи (II – початок I тис. до н.е.).

Bronze era (II – beginning I millennium B.C.)

1618. **Телегін Д.** Пам'ятки мідно-бронзової епохи на території Києва // Веч. Київ. – 1954. – С. 3–11.

4.7. Залізний вік (ранній) (УІІІ – перша половина УІІІ ст. до н. е.) Iron era (early) (VIII – first half of VII century B.C.)

- 1619.** Хомчик М., Шовкопляс Г. Залізний літопис: Свідки давнини // Веч. Київ. – 1981. – 24 груд.
- 1620.** Хомчик М.О., Шовкопляс Г.М. Знахідки ранньої пори залізного віку з Києва: Зібрання Держ. іст. музею УРСР // Археол. – 1984. – № 46. – С. 62–72.

4.8. Скіфська держава (УІІІ–ІІІ ст. до н. е.) Scythian state (VII – III century B.C.)

- 1621.** Белозор В.П., Скорый С.А. Архаический скифский меч из Киева // Совет. археология. – 1985. – № 1. – С. 255–256.
- 1622.** Белозор В., Скорый С. Меч древних скифов // Наука и жизнь. – 1985. – № 9. – С. 27.
- 1623.** Петровська Є.О. Ранньоскіфські пам'ятки на південній околиці Києва // Археол. – 1970. – Т. 24. – С. 129–145: іл.
- 1624.** Тереножкин А. Тайны скифских гробниц: [Результаты раскопок скиф. курганов вост. Киева сотрудниками Ин-та археологии УССР] // Правда Украины. – 1963. – 3 авг.

4.8.1. Хотівське городище Khotiv site of ancient town

- 1625.** Покровська Є.Ф. Хотівське городище // Археол. пам'ятки УРСР. – 1952. – Т. 4. – С. 12–20: іл.
- 1626.** Федоренко М. Де закінчувалася Софія: [Хотів. городище] // Київ. правда. – 1986. – 12 січ.

4.9. Зарубинецька культура (ІІІ ст. до н.е.– ІІ ст. н. е.) Zarubinezky culture (III century B.C. – II century A.D.)

- 1627.** Гопак В.Д., Шовкопляс А.М. Черный металл зарубинецкого поселения Оболонь в Киеве // Совет. археология. – 1983. – № 4. – С. 154–160. – Библиогр.: 14 назв.
- 1628.** Даниленко В.М. Пізньозарубинецькі пам'ятки київського типу // Археол. – 1976. – № 19. – С. 65–92.
- 1629.** Кравченко Н.М. та ін. Нові пам'ятки І тисячоліття н.е. в Київському Подніпров'ї / Н.М. Кравченко, Н.С. Абашина, Є.Л. Гороховський // Археол. – 1975. – № 15. – С. 87–98.

1630. **Максимов Е.В.** Зарубинецкая культура на территории УССР: [О памятниках III в. до н.э. – II в. н.э., обнаруж. при раскопках на Старокиев. горе, Юрковице, Замковой горе, Оболони, Корчеватом]. – К.: Наук. думка, 1982. – 183 : ил.
1631. **Махно Е.В.** Раннеславянские (зарубинецко-корчеватские) памятники в Среднем Поднепровье // Совет. археология. – 1955. – Т. 23. – С. 81–100: ил., карт.
Могильники у селах Бортничі, Пирогів, Корчовате, Білогородка, Віта Поштова та ін.
1632. **Махно Е.В.** Раскопки зарубинецких поселений в киевском Приднепровье в 1950 г. // Материалы Ин-та археологии СССР. – М.; Л., 1959. – № 70.
1633. **Пачкова С.П.** Господарство східнослов'янських племен на рубежі нашої ери: (За матеріалами зарубин. культури). – К.: Наук. думка, 1974. – 135 с.
1634. **Самойловский И.М.** «Корчеватовский могильник» // Материалы Ин-та археологии СССР. – М.; Л., 1959. – № 70.
1635. **Самойловський І.М.** Корчоватський могильник // Археол. – 1947. – Т. 1. – С. 101–109.
1636. **Шовкопляс А.М.** Памятники зарубинецкого времени в г. Киеве // Материалы и исслед. по археологии СССР. – 1969. – Вып. 160. – С. 75–81.
1637. **Шовкопляс А.М.** Поселение зарубинской культуры в Киеве // Археол. открытия 1970 г. – М., 1971. – С. 279–280.
1638. **Шовкопляс А.М.** Поселение зарубинской культуры на берегу Почайны в Киеве // Древн. славяне и их соседи. – М., 1970. – С. 28–30.
1639. **Шовкопляс А.М.** Раскопки зарубинецкого поселения в Киеве // Археол. открытия 1972 года. – М., 1973. – С. 350–351.

4.10. Розселення землеробських племен Черняхівської культури (II– V ст. н. е.).

Chernjahivska culture (II – V cent. A.D.) Settling of agricultural tribes

1640. **Довженко В.Й.** Черняхівська культура в історії населення Середнього Подніпров'я // Дослідження з слов'яно-рус. археол. – К., 1976. – С. 63–72.
1641. **Сымонович Э.А.** Черняховская культура и памятники киевского и колочинского типов // Совет. археология. – 1983. – № 1. – С. 91–102.
1642. **Скиба Л.Є.** Знахідка ливарної формочки III ст. н. е. в Києві // Археол. – 1986. – Вип. 53. – С. 68–72. – Рез. рос. – Бібліогр.: 13 назв.
1643. **Терпиловский Р.В.** О характере контактов киевской и черняховской культур // Кратк. сообщ. / Ин-т археологии АН СССР. – 1984. – Вып. 178. – С. 81–86.

4.11. Антський період в історії слов'ян (У–УІ ст. н. е)

Ants period in Slavs history (V – VII cent. A.D.)

1644. **Ивакин Г.Ю., Пуцко В.Г.** Импостная капитель из киевских находок (УІ в.) // Совет. археология. – 1980. – № 1. – С.195–210.
1645. **Кучерук О.** Загадка Вікентія Хвойки // Україна. – 1990. – № 42. – С. 8–9.
| *Поганське капище У–УІ століть, знайдене у 1908 р. неподалік Десятинної церкви.*
1646. **Орлов Р.С.** Розвідки ранньослов'янських пам'яток поблизу Києва // Археол. – 1972. – № 5. – С. 96–106: іл.
1647. **Петров В.П.** Давні слов'яни У–УІІ ст.: Літописні дані в світлі археол. матеріалів // Укр. іст. журн. – 1966. – № 2. – С. 30–37.
1648. **Приходнюк О.М.** Археологічні пам'ятки Середнього Придніпров'я УІ–ІХ ст. н. е. – К.: Наук. думка, 1980. – 152 с.: іл.
1649. **Шовкопляс А.М.** Исследование на Оболони в Киеве // Новейшие открытия – К.: Б.и., 1975. – С. 34–35.
1650. **Шовкопляс А.М.** Работы на Оболони в Киеве // Археол. открытия 1974 г. – М., 1975. – С. 373–374.
1651. **Шовкопляс А.М.** Раннеславянское поселение в Киеве [У–УІ вв. н. э.] // Археол. открытия 1969 г. – М., 1970. – С. 266–267.
1652. **Шовкопляс Г.** Найдавніше поселення // Веч. Київ. – 1979. – 18 січ.
1653. **Шовкопляс Г.** Оболонь близька і далека // Веч. Київ. – 1979. – 17 серп.
Про відкриття залишків поселень стародав. сх. слов'ян в р-ні буд-ва житлового масиву Оболонь.

4.12. Київська Русь (ІХ–ХІІІ ст.)

Kijevska Rus (IX–XIII cent.)

4.12.1. Археологічні розкопки Києва

Archeological excavations in Kyiv

1654. **Антонович В.Б.** Археологические находки и раскопки в Киеве и в Киевской губернии в течение 1876 г. // Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. – 1879. – Кн. 1. – С. 244–261, 282.
1655. **Антонович В.Б.** О раскопках в Обсерваторном переулке // Киев. слово. – 1895. – № 2791, 2798, 2806, 2807. – Окр. відб.
1656. **Антонович В.Б.** Осмотр Киева // Тр. XI Археол. съезда. – К., 1902. – Т. II. – С. 135–140.
1657. **Беляшевский Н.** Курган-могикан на территории Киева // Археол. летопись Юж. России. – 1903. – № 6. – С. 357–361: 2 вкл. л. ил.
Розкопки кургана ІХ–Х вв. на Кирилівській вул.
1658. **Боровський Я.** Мали звичаї свої: [Про археол.розкопки курган. поховання у Києві] // Соціаліст. культура. – 1987. – № 8. – С. 30–31.

1659. **Боровський Я.** Там, де жив Боян: [Археол. розкопки на території Києва] // Знання та праця. – 1986. – № 12. – С. 16–22.
1660. **Брайчевський М.Ю.** Де жили давні кияни? // Пам'ятки України. – 1997. – № 3. – С. 54–57.
1661. **Брайчевский М.Ю.** Раскопки в “Городе Ярослава” // Археол. открытия 1971 г. – М., 1972. – С. 390–392.
1662. **Брайчевский М.Ю.** Раскопки в “Городе Ярослава” // Археол. открытия 1972 г. – М., 1973. – С. 263–264.
1663. **Ватазина А.П.** Киевский курганный могильник // Науч. тр. / Куйбыш. пед. ин-т. – 1977. – Т. 220. – С. 81–88.
1664. **Гупало К., Івакін Г.** Місто давніх предків: [Про археол. дослідження пам'яток стародав. Києва] // Літ. Україна. – 1976. – 21 верес.
1665. **Добровольский Л.** Городище у Почтовой Виты: Справка о прошлом одной из киевских окрестностей. – К., 1912. – 42 с.: 1 вкл. л. карт.
1666. **Довженко В.І.** Про типи городищ Київської Русі // Археол. – 1975. – № 16. – С. 3–14.
1667. **Жлуктенко В.** Асфальт над княжим містом: [Про розкопки на вул. Володимирській навпроти Софії Київ.] // День. – 1998. – 23 лип.
1668. **Каргер М.К.** Дофеодальный период истории Киева по археологическим данным // Кратк. сообщ. / Ин-т истории материал. культуры. 1. – Л., 1939. – С. 9–10.
1669. **Каргер М.К.** К вопросу о Киеве в УШ–ІХ вв. // Кратк. сообщ. / Ин-т истории материал. культуры. У1. – Л., 1940. – С. 61–66.
1670. **Каргер М.К.** По следам древних культур. Древняя Русь. – М., 1953. – С. 37–74: ил.
– Зміст: Из истории археол. изучения древн. Киева. Архитектурные памятники в свете археол. раскопок. Жилище-мастерская киевлян ХІІ–ХІІІ вв. Киев и монгол. нашествие.
1671. **Каргер М.К.** Погребение Киевского дружинника X в. // Кратк. сообщ. Ин-та истории материал. культуры. У. – Л., 1940. – С. 79–82.
1672. **Київські експедиції Ін-ту археол. АН УРСР** // Наука і суспільство. – 1980. – № 6. – С. 46–47.
1673. **Килиевич С.Р.** Детинец древнего Киева // Древнерус. Киев. – К., 1984. – С. 46–48.
1674. **Килиевич С.Р.** Детинец Киева ІХ – первой половины ХІІІ веков: По материалам археол. исслед. – К.: Наук. думка, 1982. – 175 с. – (Киеву 1500).
1675. **Килиевич С.Р.** Киевский детинец ІХ –первой половины ХІІІ в.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т археологии. – К., 1976. – 22 с.
1676. **Килиевич С.Р.** Раскопки в Киевском детинце: [Об обнаружении части большого курган. могильника ІХ–Х вв.] // Археол. открытия 1977 г. – М., 1978. – С. 329.

1677. **Кирилович С.Р.** Раскопки на феодальном дворе Киевского детинца: [О погребениях XII–XIII вв.] // Археол. открытия 1978 г. – М., 1979. – С. 335–336; Археол. открытия 1979 г. – М., 1980. – С. 264–265; Археол. открытия 1982 г. – М., 1983. – С. 274–275.
1678. **Кілієвич С.Р.** Археологічна карта київського детинця // Археол. дослідження стародав. Києва. – К., 1976. – С. 179–213.
1679. **Козловська В.** Археологічні пам'ятки часів князівської доби коло с. Поштова Віта на Київщині // Зап. Укр. наук. т-ва в Києві / Іст. секц. ВУАН. – К., 1925. – Т. 19. – С. 24–28.
1680. **Колісниченко Ю.** Коштовніше від золота: З глибини віків: [Про знахідки археологами пам'яток культури на території Києва] // Молодь України. – 1980. – 10 лют.
1681. **Коломієць П.** Таємниця “мідяних” коней: [Про пошуки київ. археологів] // Наука і суспільство. – 1977. – № 11. – С. 41.
1682. **Лебединцев П.Г.** О раскопках на Софийском дворе в мае 1878 г. // Чтения в Ист. о-ве Нестора Летописца. – 1888. – Кн. 2, отд. 1. – С. 64.
1683. **Максимов Є.В., Орлов Р.С.** Могильник X ст. на горі Юрковиці у Києві // Археол. – 1982. – № 41. – С. 63–72.
1684. **Мигаль М.** Заповідна зона: Археологи відкрили ще одну сторінку історії славетного “Міста Володимира” // Прапор комунізму. – 1988. – 5 листоп.
1685. **Мокєєв Г.** Боричів-ядро – городище Києва // Пам'ятки України. – 1993. – № 1–6. – С. 116–126.
1686. **Раппопорт П.А.** Обстеження городищ в р-ні Києва у 1950 р. // Археол. – 1952. – Т. 7. – С. 142–149: іл.
1687. **Сагайдак М., Боровський Я.** Візитні картки середньовіччя: [Про розкопки археологів в р-ні Львівської площі] // Веч. Київ. – 1979. – 17 серп.
1688. **Сагайдак М.А.** Дендрохронология древнего Киева // Археол. исслед. на Украине в 1976–1977 гг.: Тез. докл. ХУП конф. / Ин-т археологии АН УССР. – Ужгород, 1978. – С. 104.
1689. **Сагайдак М.** Місто на Почайні: [Археол. дослідження давньокиїв. архіт.] // Ранок. – 1982. – № 5. – С. 13.
1690. **Самойловський І.М.** Слов'янський могильник на р. Пронівщині під Києвом // Археол. – 1971. – Т. 9. – С. 154–157: іл.
1691. **Самойловський І.М.** Слов'янський могильник у Києві під Дніпром // Археол. – 1950. – Т. 3. – С. 179–184: іл.
1692. **Суховерхов В.** Свидание с градом Кия: [Об археол. находках на территории Киева / Ил. В. Суховерхова] // Правда Украины. – 1972. – 11 февр.
1693. **Суховерхов В.** Загадка “мідних коней”: Є підстави сподіватись, що не зникли безслідно “мідні коні” Володимира Святославовича // Прапор комунізму. – 1983. – 6 лют.
1694. **Суховерхов В.** Зустріч через століття // Веч. Київ. – 1983. – 12 берез.

1695. **Суховєєв В.** Коні з минулого тисячоліття: [Про археол. розшуки в Києві] // Знання та праця. – 1988. – № 1. – С. 22–23.
1696. **Суховєєв В.** Нові розкопки, нові загадки: [Розкопки на вул. Рейтарській] // Прапор комунізму. – 1980. – 12 берез.
1697. **Толочко П.** Археологічна скарбниця Києва // Київ. – 1983. – № 4. – С. 149–155.
1698. **Толочко П.П.** Археологічні пам'ятки “матері міст руських” // Вісн. АН УРСР. – 1981. – № 5. – С. 10–17.
1699. **Толочко П.** З архіву землі київської // Наука і суспільство. – 1984. – № 11. – С. 31–33.
1700. **Толочко П.** Земляний архів Києва // Прапор комунізму. – 1979. – 28 листоп. – (До 1500-річчя Києва).
1701. **Толочко П.П. и др.** Из работ Киевской археологической экспедиции / П.П. Толочко, С.Р. Килиевич, В.Д. Дяденко // Археол. исслед. на Украине. – К., 1968. – Вып. 2. – 186–191.
1702. **Толочко П., Гупало К.** Погляд крізь віки: Про що розповідає унікал. археол. відкриття у Києві // Рад. Україна. – 1972. – 28 лип.

4.12.1.1. Городище (Старокиївська гора) Site of ancient town of Old Kiev mount

1703. **Бауэр А.** Загадки Старокиевской горы: [О раскопках отряда Киев. постоянно действующей экспедиции Ин-та археологии АН УССР] // Правда Украины. – 1971. – 19 авг.
1704. **Килиевич С.Р.** На горе Старокиевской. – К.: Наук. думка, 1982. – 82 с.
1705. **Кілієвич С.Р.** Археологічні дослідження на Старокиївській горі // Середні віки на Україні. – 1973. – Вип. 2. – С. 96–101.
1706. **Толочко П., Кілієвич С.** Археологічні дослідження Старокиївської гори 1965–1969 рр. // Київ. старовина. – 1972. – С. 5–25.
1707. **Толочко П.** На горі Старокиївській: [Розповідь археолога про нові археол. знахідки] // Знання та праця. – 1967. – № 2. – С. 9–11: портр.
1708. **Толочко П.П., Килиевич С.Р.** Новые исслед. Старокиевской горы // Археол. исслед. на Украине 1965–1966 гг. – К., 1967. – Вып. 1. – С. 171–175.
1709. **Харламов В.А.** Исследование дворцовой постройки на Старокиевской горе // Археол. открытия 1981 г. – М., 1983. – С. 327–328.
1710. **Шовкопляс Г.М.** Старокиївська гора // Рад. енцикл. історії України. – 1972. – Т. 4. – С. 207.

4.12.1.2. Замкова гора (Киселівка). Флорівська гора The castle mountain (Kiselivka). Florivska mountain

1711. **Беляшевский Н.** Следы великокняжеской эпохи на горе Киселевке // Киев. старина. – 1888. – № 8, док. – С. 53–55.
1712. **Богусевич В.А.** Розкопки на горі Киселівці // Археол. пам'ятки УРСР. – К., 1952. – Т.3. – С. 66–72.: іл., план.

1713. **Гаркавий О.** Замкова, Киселівка, Флорівська: [З історії Києва] // Пам'ятки України. – 1990. – № 2. – С. 14–16.
1714. **Заседа Л.** Сходінками по Замковій горі // Прапор комунізму. – 1983. – 25 серп.
1715. **Козловська В.** Флорівська гора: (Киселівка у Києві) // Нове укр. слово (К.). – 1942. – 5 лют.
1716. **Магура С.** До праці про стару слов'янську кераміку часів родоплемінного ладу: (З приводу розкопів на горі Киселівці в Києві 1932 р.) // Наук. зап. / Ін-т історії матеріал. культури. – 1934. – Кн. 1. – С. 53–74: іл.
1717. **Розкопи** в Києві на горі Киселівці в 1940 р.: (З матеріалів наук. арх. Ін-ту археол. АН УРСР) // Археол. – 1947. – Т. 2. – С. 141–152.
1718. **Суховєєв В.** Таємниця гори Киселівки: (Киселівка, або Замкова гора) // Молодь України. – 1981. – 15 лют.
1719. **Толочко П.** До першопочатків Києва: Замкова гора була однією з найраніше заселених частин початк. Києва – своєрід. плацдармом його подальшого розвитку // Прапор комунізму. – 1979. – 18 квіт. – (До 1500-річчя Києва),
1720. **Феофанова А.** Хрест-мощовик із Замкової гори: (Археол. знахідка) // Образотворче мистецтво. – 1982. – № 2. – С. 31–32.
1721. **Шовкопляс А.М.** Керамический комплекс горы Киселевки в Киеве // Кратк. сообщ. Ин-та археологии АН УССР. – 1957. – Вып. 7. – С. 17–19.
1722. **Шовкопляс Г.М.** Археологічні пам'ятки гори Киселівки в Києві // Праці Київ. іст. музею. – К., 1958. – Вип. 3. – С. 23–25.
1723. **Шовкопляс Г.** Замкова гора // Веч. Київ. – 1980. – 12 черв. – (1500. Сторінки історії).
1724. **Шовкопляс Г.** Найдавніша місцина Києва: [Замкова гора – Киселівка] // Пам'ятники України. 1981. – № 1. – С. 18–19.

4.12.1.3. Китаївське городище X–XIII ст. Kitajev site of ancient town of X–XIII cent.

1725. **Гродзінський А., Кохно М.** Так, допомога необхідна: [Про захист урочища Китаєво у Голосіїв. лісі] // Прапор комунізму. – 1986. – 28 жовт.
1726. **Добровольський Л.П., Наркевич Н.Ф.** Памятка для гг. участников экскурсии Киевского отделения императорского Русского военно-исторического о-ва 22 июня 1914 г. – К., 1914. – 28 с.: пл., 2 вкл. л. пл. – Літогр. вид.
Зміст: Обозрение достопримечательностей на пути из Киева в Китаєво по Днепру – С.1–6; Китаєв: ист.-топогр. и фортификац. коммент. – С. 7–13; К вопросу о ритуал. и военно-торговом значении Китаевского городища – С. 14–17.
1727. **Коваленко В.** Допомогти урочищу [Китаєве] // Прапор комунізму. – 1986. – 9 жовт.

1728. **Коваленко В.** Потрібен заповідник: [Китаєве] // Молода гвардія. – 1989. – 7 квіт.
1729. **Коваленко В.** Поки не пізно: [Про долю урочища Китаєве: Південна околиця Києва] // Прапор комунізму. – 1989. – 7 лют.
1730. **Коваленко В.** Свідок трьох цивілізацій: [Урочище Китаєве] // Літ. Україна. – 1988. – 5 трав.
1731. **Коваленко В.** Урочище Китаєво // Прапор комунізму. – 1985. – 6 берез.
1732. **Коваленко В.** Фортеця впала перед бджолами: [Китаїв. пустинь] // Веч. Київ. – 1989. – 29 квіт.
1733. **Кубишев А.І.** Стародавній Китаїв: [Давньорус. городище в околицях Києва] // Археол. – 1964. – Т. 17. – С. 43–55. – Рез. рос. мовою. – Бібліогр. в підрядк. прим.
1734. **Лашко В.** Загадкове Китаєво: [Оборон. фортеця Києва XIII ст.] // Прапор комунізму. – 1986. – 5 верес.
1735. **Мовчан І.** Загадковий Китаїв // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1988. – Вип. 22. – С. 263–267.
1736. **Мовчан І.** Унікальний комплекс в Китаєві // Веч. Київ. – 1985. – 10 лип.
1737. **Мовчан І.І., Степаненко Л.Я.** Розкопки поселення та могильника в Китаєві // Археол. дослідження стародав. Києва. – К., 1976. – С. 108–118.
1738. **Не варвари ж ми!:** Громадскість столиці України вимагає припинити наступ на пам'ятки історії та культури в Голосіїв. лісі: [Урочище Китаєве] / А. Мокренко, Д. Павличко, В. Швець та ін. // Рад. Україна. – 1989. – 8 лип.
1739. **Рузінова Л.** Загадкове Китаєво // Молода гвардія. – 1986. – 21 трав.
1740. **Рузінова Л.** Таємниці давньоруської фортеці [Китаєво] // Київ. правда. – 1986. – 21 листоп.
1741. **“Свідок трьох цивілізацій”:** [Відгуки читачів на ст. під таким заголовком у “Літ. Україні” від 5 трав. ц.р., в якій розповідалось про іст.-археол. заповідник Києва – Китаєве] // Літ. Україна. – 1988. – 25 серп.
1742. **Силин О.** Літописне Китаєве // Літ. Україна. – 1983. – 6 січ.
1743. **Толочко П.** Ще раз про Китаєве: [Про збереження археол. пам'яток Голосіїв. лісу] // Рад. Україна. – 1989. – 14 лип.
1744. **Щербина Г.** Зберегти урочище: [Каскад ставків, Голосіїв. парк] // Прапор комунізму. – 1986. – 19 груд.

4.12.1.4. Щекавиця Tzchekaviza

1745. **Гупало К.** Розкопки на Щекавиці // Веч. Київ. – 1982. – 19 серп.
1746. **На Щекавиці** // Прапор комунізму. – 1989. – 13 жовт.
1747. **Позняк П.** Вид на гору Щекавицу: [Київ] // Прапор комунізму. – 1989. – 3 берез.
1748. **Юрченко Н.** Таємниця Щекавиці: [Київ] // Робітн. газ. – 1986. – 20 литоп.

4.12.1.5. Вали Ramparts of Kiev principality

1749. **Антонович В.Б.** О валах, находящихся на территории древнего Киевского княжения // Тр. 4-го Археол. съезда в Казани. – Казань, 1877. – Т. 1, отд. 1. – С. 14.
1750. **Антонович В.Б.** По вопросу об уничтожении Ярославова вала. – К., 1895. – 22 с.
1751. **Антонович В.Б.** По вопросу об уничтожении Ярославова вала // Киев. слово. – 1895. – № 2798, 2806, 2807. – Окр. відб.: Уничтожение древнего Ярославова вала в Киеве. – К., 1895.
1752. **Висоцький С.О.** Вал Ярослава Мудрого у Києві // Археол. Києва: (Дослідження і матеріали): Зб. наук. праць. – К., 1979. – С. 22–38.
1753. **Еще один** из киевских валов // Киев. старина – 1896. – № 1, док. – С. 22–23.
1754. **К вопросу** об уничтожении Ярославова вала // Киев. старина – 1896. – № 1, док. – С. 21–22.
1755. **Кибальчич Т.** Уничтожение древнего Ярославова вала в Киеве: В защиту ист. правды (по поводу реф. проф. В.Б. Антоновича «По вопросу об уничтожении Ярославова вала»). – К., 1895. – 106 с.
1756. **Килиевич С.Р.** Раскопки на Старокиевской горе: [О землян. вале X–XI вв., ограждавшем Киев. детинец, фундаменты дворц. сооружений X в.] // Археол. открытия 1981 г. – М., 1983. – С. 265.
1757. **Климовський С.І.** Загадковий вал давнього Києва // Четверта акад. пам'яті проф. Володимира Антоновича. – К., 1999. – С. 285–289.
1758. **Пергаменщик Б.** Где проходил Ярославов вал // Радуга. – 1968. – № 12. – С. 117–122.
1759. **Раппопорт П.А.** Древние русские крепости. – М.: Наука, 1965. – 87 с.
1760. **Раппопорт П.А.** Отчет об исслед. вала «Города Ярослава» в Киеве // Арх. Ин-та истории материал. культуры АН СССР. – Ф. 5, оп. 2, № 1612.
1761. **Самойловський І.І.** Археологічні спостереження під час розкопування решток фортеційного валу біля Перунова горба в 1934 р. [Київ] // Наук. зап. / Ін-т історії матеріал. культури АН УРСР. – К., 1937. – Кн. 2. – С. 121–122.
1762. **Щербина В.** Несколько слов о вале в Кудрявском (Обсерватор.) переулке // Киев. старина – 1895. – № 11, док. – С. 56–58.
1763. **Щербина В.І.** Нові археологічні знаходи в Києві: [Знищення валу на Кудряв. провулку] // Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. – Л., 1896. – Т. 9. – С. 1–5.

4.12.1.5.1. Змійові вали Serpent's ramparts

1764. **Антонович В.Б.** Змиевые валы в пределах Киевской земли (с картой) // Киев. старина. – 1884. – Кн. 3. – С. 355–370.

1765. **Брайчевський М.** Змійові вали: легенда і гіпотези // Сучасність. – 1972. – № 12. – С. 43–48.
1766. **Бугай А.** Загадка змійових валів: [На сотні кілометрів по території Київщини у висоту на кілька метрів тягнуться земл. вали] // Київ. правда. – 1979. – 13 трав.
1767. **Бугай А.С.** Змійові вали Київщини // Укр. іст. журн. – 1970. – № 6. – С. 74–83.
1768. **Бугай А.** Змійові вали – літопис землі Київської // Дніпро. – 1980. – № 6. – С. 124–137.
1769. **Бугай А.С.** Змійові вали та інші оборонні споруди стародавнього Києва // Республік. наук. конф. з іст. краєзнавства: Тези доп. – К., 1980. – С. 141–143.
1770. **Добровольский Л.** Змиевы валы вблизи Киева. – К.: Тип. Т.Г. Мейнандера, 1908. – 30 с.: ил., схема.
1771. **Добровольский Л.** Колишній наддніпрянський оборонний вал під Києвом // Зап. іст.-філол. відділу / УАН. – К., 1927. – Кн. XII. – С. 223–233.
1772. **Змійові вали:** [Про земл. споруди X–XI ст. на березі Дніпра та його притоках] // Знання та праця. – 1969. – № 3. – С. 12–15.
1773. **Змійові вали:** Українські легенди та перекази. – К.: Веселка, 1992. – 159 с.
1774. **Кожухар С.** Розгадані таємниці: [Про дослідження А.С. Бугаєм Змійових валів] // Літ. Україна. – 1980. – 17 черв.
1775. **Кучера М.П.** Свідки минулих епох: [Змійові вали]: Розповідає зав. відділом польових досліджень Ін-ту археол. АН УРСР / Розповідь записав О. Орункаєв // Веч. Київ. – 1983. – 7 січ.
1776. **Настенко Л.** Дослідник Змійових валів [А.С. Бугай] // Веч. Київ. – 1985. – 16 верес.
1777. **Пєпа В.** Змійові вали // Дніпро. – 1982. – № 3. – С. 104–106.

4.12.1.6. Пам'ятники виробничо-трудої діяльності Relicts of labour activity

1778. **Івакін Г.** Дерев'яний водопровід: Знахідки археологів // Веч. Київ. – 1979. – 5 черв.
1779. **Ісасвич Я.** Піч на Старокиївській горі // Рад. Україна. – 1983. – 30 верес.
1780. **Іщук А.** Загадка дудурківської сокири: [Про унікал. пам'ятку первісн. реаліст. мистецтва – різьбл. кістяну сокиру, знайд. під Києвом] // Літ. Україна. – 1963. – 1 лют.
1781. **Килиевич С.Р.** Печи для обжига глины X в. в Киеве // Археол. открытия 1974 г. – М., 1975. – С. 284–285.
1782. **Килиевич С.Р.** Печи для обжига глины X в. в Киеве // Новейш. открытия. – К., 1975. – Ч. 3. – С. 86–87.

1783. **Майко А.** На вулиці дванадцятого століття: [Бронзово-ливарна майстерня, піч, тиглі для плавлення. Археол. розкопки на Подолі] // Веч. Київ. – 1988. – 8 жовт.

4.12.1.7. Пам'ятки часів боротьби Русі проти монгольської навали Memorials of Rus struggle against Mongolian invasion period

1784. **Брайчевський М.** Археологічні пам'ятки часів боротьби Русі проти монгольської навали // Вісн. АН УРСР. – 1951. – № 10. – С. 64–73.
Археологічні пам'ятки Києва – С. 65–67.

4.12.1.8. Скарби та знахідки часів Київської Русі Hoards and finds of Kijevska Rus time

1785. **Айналов Д.** Заметка о киевском кладе 1824 года // Зап. Отд-ния рус. и славян. археол. императ. Рус. археол. о-ва. – 1915. – Т. 11. – С. 1–8: ил.
1786. **Архипова Є.І., Боровський Я.Є.** Бронзова підвіска з Києва із зображенням архангела // Археол. – 1992. – № 2. – С. 95–100.
1787. **Беляшевський Н.** Замечательный клад великокняжеской эпохи // Киев. старина. – 1901. – № 10. – С. 120–132.
Опис золотих та смалевих речей, що придбані Б.І. Ханенко (Київ).
1788. **Беляшевський Н.** Клады великокняжеской эпохи, найденные в Киеве // Киев. старина. – 1888. – № 7. – С. 136–143.
1789. **Беляшевський Н.** Ценный клад великокняжеской эпохи // Археол. летопись Юж. России. – 1903. – № 5. – С. 297–304: 2 вкл. л. ил.
Скарб знайдено в садибі Михайлівського монастиря.
1790. **Берлинский М.Ф.** Описание найденных недавно в Киеве старинных золотых и серебряных вещей // Укр. журн. – 1824. – № 2. – С. 332–338.
Про знахідку В. Харщевського біля Михайлівського монастиря.
1791. **Болбут Г.** Чи ходитимуть туристи до печі: [Нові археол. знахідки на місці ремонт. робіт Михайлів. Золотоверхого монастиря] // Веч. Київ. – 1998. – 3 жовт.
1792. **Боровський Я., Сагайдак М.** Зруб тисячолітньої давності: [Археол. знахідки у Києві] // Знання та праця. – 1985. – № 10. – С. 26–27.
1793. **Боровський Я.** Монограми – автографи майстрів: [Археол. знахідки у Києві] // Знання та праця. – 1974. – № 6. – С. 20–21.
1794. **Бузян Г.** Безцінні реліквії давнини: [Археол. знахідки у Києві] // Київ. правда. – 1980. – 8 лип.
1795. **Во времена Ярослава:** [Про знахідки Київ. археол. експедиції Ін-ту археол. АН УРСР] // Правда Украины. – 1979. – 23 авг.
1796. **Вязовченко Н.** Клад XII века: [Клад, найденный под зданием Ист. музея УССР] // Совет. культура. – 1986. – 19 авг.
1797. **Эртель А.Д.** Отчет (Киев. о-ва охраны памятников старины и искусства) о наблюдении за земляными работами в р-не Старо-Киевского участка в

- 1912 г. и о найденных при этом предметах. – К., 1913. – 8 с. – Відб. з Воен.-истор. вестн. – 1913. – № 4.
1798. **Івакін Г.** Дніпровський дар Перуна: [Знахідки працівників Київ. експедиції Ін-ту археол. АН УРСР] // Наука і суспільство. – 1980. – № 6. – С. 46–47.
1799. **Івакін Г.** “Сядяше Кий на горе ...”: [Знахідки київ. археологів] // Вітчизна. – 1981. – № 7. – С. 185–194. – (Києву – 1500.).
1800. **Івакін Г.** Чудовий витвір: [Археол. знахідки] // Веч. Київ. – 1979. – 28 лют.
1801. **Карпова Н.** Если копнуть глубже ...: [О кладе, который нашли в подвале изд-ва «Муз. Украина»] // Правда Украины. – 1989. – 4 февр.
1802. **Киянський Д.** Знахідки слідопитів історії: Засвідчують археологи // Веч. Київ. – 1981. – 28 листоп.
1803. **Кілієвич С.Р.** Знахідки на Володимирській: Розповідає старший наук. співробітник Ін-ту археол. АН УРСР С.Р. Кілієвич / Записав С. Бондаренко // Веч. Київ. – 1983. – 22 жовт.
1804. **Клад** в усадьбе Б.А. Орлова на Трехсвятительской ул. в г. Киеве // Киев. старина. – 1901. – № 11, археол. летопись – С. 149–151.
1805. **Клад** Михайловского монастыря // Отчет императ. археол. комис. на 1903 год. – СПб., 1909. – С. 184–192: ил.
1806. **Клад** XI века в Киеве // Археол. изв. и заметки. – 1899. – № 8–10. – С. 234–236.
1807. **Клады** в Киеве и его окрестностях // Киев. старина. – 1883. – № 6, док. – С. 387–393; № 7, док. – С. 592–594; № 8, док. – С. 770–773.
1808. **Кондаков Н.И.** Русские клады: Исслед. древностей великокняжеского периода. – СПб., 1896. – Т. 1. – [4], 214 с.: ил., 20 табл. ил.
1809. **Корзухина Г.Ф.** Русские клады IX–XIII вв. – М.;Л.: АН СССР, 1954. – 153 с.: 32 вкл. л. табл., 5 вкл. л. карт. – Література зазначена до кожного скарбу.
- Див.: Київські скарби за №№ 12–14, 29–30, 65–111.
1810. **Корзухина Г.Ф.** Серебряная чаша из Киева с надписями XII в. // Совет. археология. – 1951. – Т. 15. – С. 64–81.
1811. **Ляскоренский В.Г.** Судьба одной археологической находки // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1913. – № 3. – С. 90–98.
- Скарб, знайдений Анненковим під час будування Десятинної церкви.*
1812. **Орлов Р.С.** Художня металообробка у Києві в X ст. // Археол. – 1983. – № 2. – С. 28–40.
1813. **Отчет** императорской Археологической комис. за 1906 год. – СПб., 1909.
Скарб речей великокнязів. часу, знайдений в Києві – С. 124
1814. **Петров В.П., Макаревич М.Л.** Об изображении на древнерусском браслете: [Из археол. находок в Киеве на территории Михайлов. монастыря] // Кратк. сообщ. / Ин-т археологии АН УССР. – 1962. – Вып. 12. – С. 43–47.

1815. **Пуцко В.Г.** Древнейшие типы киевских крестов-энколпионов // Тр. / V Междунар. конгр. славян. археологии, Киев, 18–25 сент. 1985 г. – М., 1987. – Т. 3, вып. 2 б, секц. 6. – С. 62–75.
1816. **Пуцко В.Г.** Каменный рельеф из киевских находок // Совет. археология. – 1981. – № 2. – С. 223–232.
1817. **Русские** древности в памятниках искусства, издаваемые И.И. Толстым и Н.И. Кондаковым. Вып. 4–5. – Спб., 1891–1897.
Вып. 4: Христианские древности Крыма, Кавказа и Киева. – 1891. – [2], 168 с.: ил.
Вып. 5: Курганные древности и клады домонгольского периода. – 1887. – [2], 168 с.: ил.
1818. **Сагайдак М.А.** Нова знахідка Енколпіона // Стародав. Київ. – К., 1975. – С. 206–208.
1819. **Самойловський І.М.** Новий скарб часів Київської Русі // Археол. – 1952. – Т. 6. – С. 120–125: іл.
1820. **Самойловський І.М.** Скарб часів Київської Русі // Археол. – 1948. – Т. 2. – С. 192–198: іл.
1821. **Самойловський І.М.** Скарб часів Київської Русі // Україна. – 1950. – № 1. – С. 35.
1822. **Симакович Г.** Из старины глубокой: [Об уникал. находках киев. археологов] // Правда Украины. – 1973. – 3 авг.
1823. **Скарби** в Києві та його околицях [1856] // Київ. – 1988. – № 5. – С. 157–159.
1824. **Слабошпицький М.** Крізь тисячоліття: Нові знахідки київ. археологів // Молода гвардія. – 1973. – 31 жовт.
1825. **Старченко О.** Скарби давнього Києва // Пам'ятники України. – 1982. – № 4. – С. 53–54.
1826. **Ставиский В.И., Бобровский Т.А.** Клейма на голосниках XI–XII вв. из Киева // Совет. археология. – 1986. – № 3. – С. 249–256. – Библиогр.: 21 назв.
1827. **Степовенко М.** Безцінні знахідки // Літ. Україна. – 1980. – 24 жовт. – (Київ – 1500).
1828. **Страшевич К.** Клады, рассмотренные в мюнц-кабинете ун-та святого Владимира с 1838 по 1866 гг. – К., 1866.
1829. **Суховєєв В.** Ремісники: [Фібули Київ. Русі] // Рад. Україна. – 1982. – 18 берез.
1830. **Суховєєв В.** Скарби із землі: А цікаво знати // Рад. Україна. – 1981. – 14 лип.
1831. **Суховєєв В.** Ще одна знахідка: [Інженер А. Мончак знайшов скарб – глин. посудину із золотими та срібн. речами XII ст.] // Вісті з України. – 1986. – № 36, верес.
1832. **Толочко П.** З глибини віків: Про що розповіли археол. знахідки // Веч. Київ. – 1979. – 10 квіт. – (До 1500-річчя: Сторінки історії).

1833. **Толочко П.** Скарби Києва розповідають: [Про археол. знахідки] // Літ. Україна. – 1965. – 27 квіт.
1834. **Тревер К.В.** Бронзовий водолей киевского клада // Изв. Рос. акад. истории материал. культуры. – 1925. – № 4. – С. 311–317: ил., [табл. 15].
1835. **Федоренко М.** Щасливі знахідки: [Скарби знаходили у с. Білогородка, с. Жуляни, с. Лісники та ін.] // Київ. правда. – 1988. – 14 лют.
1836. **Цівірко М.** Наукові скарби метробудівців // Веч. Київ. – 1983. – 12 верес.
1837. **Чудний В.** Зернь: [Київ. клад, 1986 р.] // Культура і життя. – 1988. – 20 берез.
1838. **Шовкопляс Г.М.** Знаки на древньоруському посуді з Києва // Археол. – 1964. – Т. 17. – С. 56–73.
1839. **Шовкопляс Г.М.** Найдавніші шашки і шахи з Києва: [Пам'ятка X ст.: 3 археол. знахідок 1900 р.] // Археол. – 1965. – Т. 19. – С. 196–200.
1840. **Шовкопляс Г.М.** Про косторізне ремесло в стародавньому Києві // Середні віки на Україні. – 1973. – Вип. 2. – С. 109–122.
1841. **Шовкопляс Г.М.** Середньовічні художні кахлі з Києва // Археол. – 1975. – № 6. – С. 104–114.
1842. **Щукин М.Б.** Керамика киевского типа с поселения Лепесовка // Совет. археология. – М., 1988. – № 3. – С. 207–214. – Библиогр.: с. 212–213.

4.12.1.9. Архітектурні пам'ятники княжої доби Pricely period memorials (relics of architecture)

1843. **Асеев Ю.С.** Новый памятник архитектуры древнего Киева // Древнерус. искусство. – М., 1972. – С. 80–87.
1844. **Богусевич В.А.** Про феодальні двори Києва XI–XIII ст. // Археол. – 1957. – Т. 11. – С. 14–20.
1845. **Боровський Я., Сагайдак М.** А може то думна палата? // Наука і суспільство. – 1981. – № 10. – С. 19–21.
1846. **Боровский Я.Е.** Исследования в Верхнем Киеве: [О жилище ХП в., находившемся на княж. дворе] // Археол. открытия 1980 г. – М., 1981. – С. 235–236.
1847. **Боровский Я.Е.** Исследования в “городе Ярослава” древнего Киева: [Жилые и хоз. постройки в усадьбах XIII в.] // Археол. открытия 1982 года. – М., 1984. – С. 244–245.
1848. **Боровський Я.Є., Сагайдак М.** Споруда часів Ярослава Мудрого // Знання та праця. – 1979. – № 12. – С. 20–21.
1849. **Де Красний двір** // Рад. освіта. – 1980. – 12 листоп.
1850. **Дяденко В.** Всеволодів Красний двір: [Про княжий замок Мономаховичів. Археол. розкопки] // Пам'ятники України. – 1970. – № 3. – С. 13–15.
1851. **Каргер М.К.** Древний Киев. II. Памятники княжеского зодчества X–XIII вв. – М.;Л.: Изд-во АН СССР, 1961. – 149 с.
1852. **Килиевич С.Р.** Исследования на территории Великого Княжого двора XI–XIII вв. в Киеве // Археол. открытия 1972 г. – М., 1973. – С. 285–286.

1853. **Кирилович С.Р.** Раскопки на территории Великого Княжеского двора XI–XIII вв. в Киеве // Археол. открытия 1973 г. – М., 1974. – С. 280–281.
1854. **Кілісевич С.Р.** Розкопки Великого Ярославового двору в Києві (1972–1973 рр.) // Археол. – 1977. – № 21. – С. 92–101.
1855. **Комеч А.И.** Древнерусское зодчество конца X – начала XII вв. – М.: Наука, 1987. – 320 с.
1856. **Малевская М.В.** К вопросу о мозаичных полах в русском зодчестве X–XII вв. // Материалы Всесоюз. археол. конф., посвящ. 1500-летию Киева. – К., 1984. – С. 78–80.
1857. **Раппопорт П.А.** Из истории Киево-Черниговского зодчества XII в. // Кратк. сообщ. / Ин-т археологии АН СССР. – М., 1984. – № 179. – С. 59–63.
1858. **Суховєєв В.** Де Красний двір? // Прапор комунізму. – 1979. – 30 груд. – (До 1500-річчя Києва).
1859. **Толочко П.П., Асєєв Ю.С.** Новый памятник архитектуры древнего Киева // Древнерус. искусство. – М., 1972. – С. 80–87.
1860. **Хойновский И.** Раскопки великокняжеского двора града Киева, произведенные весной 1892 г. – К., 1893. – [4], 82 с.: 29 вкл. л. ил.

4.12.1.9.1. Золоті ворота Golden gates

1861. **Антамонов О.** Щоб зберегти віки: Золоті ворота: Якими вони будуть у дні святкування ювілею Києва // Молода гвардія. – 1982. – 7 черв. – (Київ у 1500).
1862. **Асєєв Ю.С.** Золоті ворота Києва та Єпископські ворота Переяслава: [Військ.-оборон. спорудження XI ст.] // Вісн. Київ. ун-ту.. Сер. історії та права. – 1967. – № 8, вип. 7. – С. 45–58.
1863. **Ачкасова В.** Золоті ворота: Яким буде інтер'єр? // Культура і життя. – 1982. – 16 листоп.
1864. **Бакланов Н.** Золотые ворота распахнутся вновь // Известия. – 1981. – 11 июля.
1865. **Белик Я.Г., Папкова Л.П.** Некоторые исслед. строит. материалов киевских Золотых ворот // Изв. АН СССР. Сер. геол. – 1953. – № 5. – С. 124–131.
1866. **Блажієвський Г.** І оживають Золоті ворота: [Реставрац. роботи до 1500-річч. ювілею Києва] // Знання та праця. – 1981. – № 7. – С. 16.
1867. **Веселовский А.Н.** Мелкие заметки к былинам У–УШ в. // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1888. – № 5. – С. 74–90.
Розд. У. Золотые врата в Киеве и Царьграде. – С. 74–90.
1868. **Висоцький С.О. та ін.** Архітектурно-археологічні дослідження Золотих воріт у Києві в 1972–1973 рр. / С.О. Висоцький, Е.І. Лопушинська, М.В. Холостенко // Археол. дослідження стародав. Києва. – К., 1976. – С. 63–85.

1869. **Висоцький С.О.** До реконструкції Золотих воріт у Києві // Укр. іст. журн. – 1970. – № 5. – С. 121–127.
1870. **Висоцький С.** Золоті ворота // Наука і суспільство. – 1976. – № 9. – С. 38–41.
1871. **Висоцький С.** Золоті ворота в Києві. – К.: Техніка, 2000. – 160 с.
1872. **Высоцкий С.А.** Граффити Золотых ворот в Киеве // Совет. археология. – 1967. – № 1. – С. 274–281.
1873. **Высоцкий С.А.** Золотые ворота в Киеве: – К.: Наук. думка, 1982. – 128 с.: ил. – (Науч.-попул. лит.) – Библиогр.: с. 127.
1874. **Высоцкий С.А.** Золотые ворота в системе оборонительных укреплений древнего Киева // Древнерус. город. – К., 1984. – С. 24–29.
1875. **Відродження** Золотих воріт // Молода гвардія. – 1982. – 21 трав.
1876. **Возрождение** Золотых ворот // Правда Украины. – 1982. – 21 мая.
1877. **Гамрецький М.** Золоті ворота // Київ. правда. – 1945. – 21 жовт.
1878. **Гусев О.** Останется потомкам // Правда. – 1982. – 20 янв.
Золоті ворота.
1879. **Давиденко М., Подолян В.** Золоті ворота: Як вони відроджуються // Київ. правда. – 1982. – 21 лют. – (До 1500-річчя Києва),
1880. **Дереза М.** Майбутнє Золотих воріт: Відродження реліквії // Веч. Київ. – 1981. – 15 квіт.
1881. **Добровольський Л.** Київські укріплення й Золоті ворота // Наук. зб. за 1926 р. / (Зап. Укр. наук. т-ва в Києві, тепер іст. секції ВУАН; Т. 21.) – К., 1926. – С. 15–33. – Бібліогр. в підрядк. прим.
1882. **Добровольський Л.П.** Михайло і Золоті ворота: (Іст.-літ. довідка). – К., 1913. – 78 с. – Відб. з: Зап. Укр. наук. т-ва в Києві. – Кн. XI. – С. 25–52; Кн. XII. – С. 22–71.
1883. **Довженко В.Й.** Будова міськ. укріплень в Київській Русі // Вісн. АН УРСР. – 1947. – № 7. – С. 47–58.
1884. **Донської Д.** Золоті ворота // Рад. Україна. – 1982. – 20 трав. – (Київ. 1500).
1885. **Ємченко О.** Брама вічності: [Золоті ворота у Києві] // Вісті з України. – 1981. – № 3, січ.
1886. **Жолдак В.** Зоряний час Золотих воріт // Культура і життя. – 1981. – 28 черв.
1887. **Жолуденко А.** Золотые ворота: Второе рождение // Правда Украины. – 1981. – 17 мая. – (Киеву – 1500).
1888. **Звідки** походить ...[Назва «Золоті ворота»] // Наука і суспільство. – 1978. – № 5. – С. 58.
1889. **Знову** сяють Золоті ворота // Пам'ятники України. – 1982. – № 3. – С. 64.
1890. **Золотые** ворота: Сборник. – М.: Современник, 1985. – 431 с.
1891. **Касприжний та ін.** Глина – не бронза: [“Золоті ворота”] / С. Касприжний, К. Матвієнко, А. Черепенко // Веч. Київ. – 1989. – 3 черв.
1892. **Касьяненко Л.** Яруси “Золотих воріт”// Прапор комунізму. – 1983. – 16 січ.

1893. **Киевские** древности: I. Гробница великого князя Ярослава. II. Развалины Ирининской церкви. III. Золотые ворота Ярославовы // Рус. художеств. листок: Изд. В. Тимма, 1858. – № 29. – С. 1–3: 1 вкл. л. ил.
 1894. **Киянський Д.** Від Золотих воріт до Оболені: Розмова з М.М. Скибицьким, Ю.А. Паскевичем, П.П. Толочком // Прапор комунізму. – 1979. – 28 січ. – (До 1500-річчя Києва).
 1895. **Киянський Д.** Подорож у одинадцять століття // Прапор комунізму. – 1981. – 10 черв. – (До 1500-річчя Києва).
 1896. **Киянський Д.** Ще раз про Золоті ворота // Веч. Київ. – 1981. – 30 трав. – (До 1500-річчя Києва).
 1897. **Кіщенко І.** Лише три тижні: Індустріальні методи допомогли швидше реставрувати найстарішу пам'ятку // Прапор комунізму. – 1982. – 17 січ.
 1898. **Коваль І.** Встають Золоті Ворота // Прапор комунізму. – 1981. – 1 листоп.
 1899. **Коваль І.** І знову встануть Золоті Ворота // Прапор комунізму. – 1981. – 17 трав. – (До 1500-річчя Києва).
 1900. **Колесник Л. и др.** Воссоздание Золотых ворот – памятника архитектуры X столетия / Л. Колесник, В. Носевич, Л. Мандельблат // Пром. стр-во и инженер. сооружения. – 1982. – № 2. – С. 5–7.
 1901. **Коломийцева О.** У Золотых Ворот // Химия и жизнь. – 1978. – № 8. – С. 94–95: ил..
 1902. **Корж Е.Д.** Золотые ворота Киева: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / Моск. архитектур. ин-т. Каф. истории архитектуры и искусства. – М., 1952. – 11 с.
 1903. **Корж Є.Д.** Золоті ворота в Києві // Архіт. пам'ятники. Зб. наук. праць / За заг. ред. С.Я. Грабовського. – К.: Акад. архіт. УРСР, 1950. – С. 26–28: іл.
 1904. **Косточкин В.В.** Проблемы воссоздания в архитектурном наследии. – М.: Знание, 1984. – 64 с.
- Золоті ворота.*
1905. **Кочубей Т.** У спадок нащадкам: Про тих, хто реставрував Золоті ворота // Робітн. газ. – 1982. – 25 квіт. – (1500).
 1906. **Кругликов-Гречаний Л.** Золоті ворота в Києві: [Про пам'ятку XI ст.] // Наука і життя. – 1964. – № 1. – С. 57–58.
 1907. **Кузнєцова Н.** Екскурсія книгою відгуків: [“Золоті ворота»] // Веч. Київ. – 1989. – 3 черв.
 1908. **Ларіна Т.** Зцілітелі каменю // Веч. Київ. – 1983. – 14 квіт.
 1909. **Л-в Ф.** Золотые ворота в Киеве: Археол. заметка // Светоч. – 1911. – № 1. – С. 76–77.
 1910. **Логвин Г.** Золоті ворота: Поезія в камені // Веч. Київ. – 1979. – 28 лют.
 1911. **Лопушинская Е.И.** Новый облик древнего памятника архитектуры: [Золотые ворота] // Стр-во и архитектура. – 1983. – № 3. – С. 22–24.

1912. **Лопушинская Е.И.** Проект реконструкции Золотых ворот в Киеве: Памятники архитектуры // Стр-во и архитектура. – 1978. – № 11. – С. 33–37.
1913. **Ляскоронський В.Г.** Звідомлення про розкопки біля “Золотої брами” у Києві восени 1927 р. // Хроніка археол. та мистецтва. – 1931. – № 3. – С. 45–47: 1 вкл. арк. іл.
1914. **Макридичев Б.** «Врата суть златые ...»:Розповідь про те, як реставрували Золоті ворота Києва // Наука і суспільство. – 1982. – № 5. – С. 50–51.
1915. **Матвійчук Н.** За Золотими воротами / Мал. Р. Саєнка // Піонерія. – 1981. – № 7. – С. 14–15. – (1500-річчя Києва).
1916. **Мироненко О.** Золоті Ворота: Нове в історії Києва // Знання та праця. – 1976. – № 10. – С. 19–21.
1917. **Мороз Д.** Памятник древности: (Золотые врата в Киеве) // Послед. Новости (К.). – 1942. – 26 янв.
1918. **Никипелов В.** Экскурсия в ... Золотые ворота // Правда Украины. – 1983. – 13 марта.
1919. **Новиков Ю.** Второе рождение Золотых ворот // Правда Украины. – 1982. – 7 мая.
1920. **Новиков Ю.** Символ гостинності древніх русичів: [Золоті ворота] // Веч. Київ. – 1982. – 28 квіт.
1921. **Об открытии** [Лохвицким] Ярославовых Златых врат в Киеве // Журн. М-ва внутрен. дел. – 1832. – № 7. – С. 76–77.
1922. **О[брем]ский В.** Золотые ворота в г. Киеве. – К., 1915. – 24 с.: ил., 1 вкл. л. пл.
1923. **Оглоблин Н.Н.** К истории открытия Золотых ворот 1832–1838 гг. (по бумагам К.А. Лохвицкого) // Чтения в ист. о-ве Нестора Летописца. – К., 1891. – С. 142–171.
1924. **Павленко М.** Золота брама // Глобус. – 1926. – № 24 (75). – С. 456–457: іл.
1925. **Палькин Н.** Золотые ворота: Укр. брату: Поетич. меридіан братерства // Веч. Київ. – 1979. – 31 лип.
1926. **Пассек В.** Киевские Золотые ворота // Очерки России, изд. В.П. Пассеком. – М., 1840. – Кн. 2. – С. 139–150.
1927. **Пачовський В.** Київські Золоті ворота // Життя і праця. – Л., 1938. – Рік XI, ч. 3 (126). – С. 88–89.
1928. **Петрова Л.** Картины для “Золотих воріт” // Прапор комунізму. – 1985. – 1 жовт.
1929. **Петрова Л.** По сходинах – в історію віків // Прапор комунізму. – 1982. – 18 трав. – (До 1500-річчя Києва).
1930. **Позняк П.** Золоті ворота // Прапор комунізму. – 1985. – 15 берез.
1931. **Позняк П.** Найстаріша пам’ятка // Прапор комунізму. – 1981. – 31 лип. – (До 1500-річчя Києва).

1932. Полухін Л.К. Золоті ворота (м. Київ) // Рад. Буковина (Чернівці). – 1941. – 25 берез.
1933. Про реставрацію Золотих воріт (24 квіт. 1918 р.) / Голова секції коміс. по охороні старовини і краси Києва при Київ. думі К. Широцький // Центр. держ. арх. вищ. органів влади і упр. України, Ф. 2581, оп. 1, спр. 217, арк. 61.
1934. Прокопчук С. Рук золотых золотое создание: История // Труд. – 1982. – 12 февр.
1935. Rawita-Gawroński F. Złota brama w Kijowie // F.Rawita-Gawronski. Kijów. Legendy, podania, dzieje. – Kijów-Warszawa, 1915. – S. 145–176.
- Равіта-Гавронський Е. Золоті ворота у Києві.
1936. Рибальчик Д. Відродження Золотих воріт: Держ. ком. УРСР у справах буд-ва затвердив проект реконструкції і відбудови унікальної іст. пам'ятки // Прапор комунізму. – 1980. – 23 листоп. – (До 1500-річчя Києва).
1937. Самойлов Н. Златые врата Ярослава в Киеве, сооруженные в начале XI столетия и открытые из земли в 1832 году. – М., 1834. – 20 с.: 1 вкл. л. пл. – Библиогр. в примеч.
1938. Самойловський І.М. Міська брама Х ст. у Києві // Археол. – 1965. – № 19. – С. 183–188.
1939. Самойловський І. Старокиївська брама: [Іст.-архіт. пам'ятка Х ст.] // Наука і суспільство. – 1968. – № 7. – С. 58.
1940. Сапожников Д. К истории киевских Золотых ворот // Киев. старина. – 1886. – № 5. – С. 163–168.
1941. Сарбей В. Всупереч плину століть: Як опинились під землею Золоті ворота, а потім пережили друге народж. // Прапор комунізму. – 1980. – 1 жовт.
1942. Сарбей В. Золоті ворота // Веч. Київ. – 1961. – 4 серп. – (Історія Києва в мал. і знімках).
1943. Силін О. Золота брама Києва: [З історії архіт.] // Уряд. кур'єр. – 2000. – 2 верес.
1944. Силін О. Золоті ворота Києва // Літ. Україна. – 1982. – 3 черв. – (Київ: 1500).
1945. Сім Б. Київська Золота брама // Всесвіт. – 1928. – № 6. – С. 28–31: іл.
1946. Сімсен-Сичевський А.М. 900-річчя київських Золотих воріт // Соціаліст. Київ. – 1937. – № 7–8. – С. 52–54: іл.
1947. Скоробагатько С. Молодість Золотих воріт // Сіл. вісті. – 1981. – 4 листоп.
1948. Скоропадська В. Друге “народження” Золотих воріт // Рад. Україна. – 1985. – 13 серп.
1949. Случайные находки // Киев. старина. – 1900. – № 6, археол. летопись – С. 201–202.
- Знахідки IX–X ст. біля Золотих воріт.
1950. Суховєєв В. Загадки Золотих воріт // Сіл. вісті. – 1980. – 25 черв.

1951. **Суховєєв В.** І знову крок у глиб віків: (Золоті ворота) // Молода гвардія. – 1979. – 21 серп. – (До 1500-річчя Києва).
1952. **Суховєєв В.** Форпост древнього Києва: Пошуки і відкриття // Молодь України. – 1981. – 20 верес.
1953. **Сушицький Ф.** До історії етичних оповідань про Михайлика й Золоті ворота та про Батия // Зап. іст.-філол. відділу / УАН. – 1919. – Кн. 1. – С. 85–103; 1923. – Кн. 2–3. — С. 3–28.
1954. **Толстой В.А.** О Золотых воротах в Киеве // Тр. 3-го Археол. съезда. Т. 2. – К., 1878. – С. 323–325.
1955. **Утевська П., Сазонова Н.** Золоті ворота: [З історії Києва] // Слово Просвіти. – 1998. – Трав., (Чис. 5).
1956. **Утевська П., Козинець С.** [Пам'ятка архіт.] “ Золоті ворота” // Укр. культура. – 1999. – № 8–9. – С. 30.
1957. **Федорова О.** Золоті ворота [Києва] // Людина і світ. – 1981. – № 3. – С. 44–45. – (До 1500-річчя Києва).
1958. **Федорова О.** Ярославів ворота: З глибини віків // Молодь України. – 1981. – 11 січ.
1959. **Федрицький О.** Цегла для Золотих воріт // Веч. Київ. – 1981. – 25 листоп.; Прапор комунізму. – 1981. – 19 листоп. – (До 1500-річчя Києва).
1960. **Фрейгофер В.** Для Золотих Воріт // Робітн. газ. – 1981. – 27 листоп.
1961. **Хинкулов Л.Ф.** Золотые ворота Киева: Очерки. – К.: Рад. письменник, 1988. – 181 с. – (Літ. подорожі).
1962. **Чавага К.** Дах для Золотих воріт // Веч. Київ. – 1982. – 4 трав.; Прапор комунізму. – 1982. – 30 квіт.
1963. **Шаройко Я.** Золотые ворота // Ленин. знамя. – 1982. – 25 февр. – (Києву – 1500).
1964. **Юшко І.** Секрет старовинної цегли: Йде реставрація [Золотих воріт] // Веч. Київ. – 1981. – 16 жовт.

4.12.1.9.2. Копирів кінець Kopirev end

1965. **Боровский Я.Е., Ивакин Г.Ю.** Исследование Копырева конца древнего Киева // Новейшие открытия . – 1975. – Ч. 3. – С. 81–82.
1966. **Боровський Я.Є., Зоценко В.** Нове про Копирів кінець стародавнього Києва // Наука і культура. Україна: Щорічник.– К., 1988. – Вип. 22. – С. 257–262.
1967. **Боровський Я., Зоценко В.** Сюрпризи древнього Києва: [Копирів кінець] // Рад. Україна. – 1986. – 25 груд.
1968. **Боровський Я.** Родич “Города Ярослава”: [Копирів кінець] // Наука і суспільство. – 1980. – № 10. – С. 47–48.
1969. **Брайчевский М.Ю.** Раскопки в Копыревом конце в Киеве // Археол. открытия 1970 года. – М., 1971. – С. 299–300.

1970. **Максимович М.А.** О киевском урочище Копыреве конце по поводу статьи о нем Закревского // Максимович М.А. Собр. соч. – К., 1877. – Т. 2. – С. 143–156.
1971. **Сагайдак М.А.** Исследования оборонительных сооружений древнего Киева: [Об остатках и следах вала Копырева конца] // Археол. открытия 1980 г. – М., 1981. – С. 309.
1972. **Толочко П.П.** Копирів кінець древнього Києва // Укр. іст. журн. – 1963. – № 5. – С. 116–117.
1973. **Толочко П.П., Асеев Ю.С.** Новый памятник архитектуры древнего Киева: [Храм ХП–ХІІІ вв. на Копыревом конце] // Древнерус. искусство: Художеств. культура домонгол. Руси. – М., 1972. – С. 80–87: ил.

4.12.1.9.3. Ротонда Rotunda

1974. **Боровський Я.** Золотоверхий терем?: [Відкриття археологами в м. Києві розвалин ротонди періоду Давн. Русі] // Знання та праця. – 1977. – № 7. – С. 19–21.
1975. **Боровский Я.Е.** Киевская ротонда // Археол. открытия 1976 г. – М., 1977. – С. 380–383: ил.
1976. **Боровський Я.Є., Толочко П.П.** Київська Ротонда // Археол. Києва: Дослідження і матеріали. – К., 1979. – С. 90–103.
1977. **Боровський Я.** Київська ротонда // Пам'ятники України. – 1976. – № 2. – С. 54–55.
1978. **Боровський Я.** Ротонда стародавнього Києва // Веч. Київ. – 1982. – 4 лют.
1979. **Висоцький С.О.** Київська Ротонда і праці її атрибуції // Археол. – 1994. – № 1. – С. 72–78.
1980. **Дибя Ю.** Ротонда 961–962 років у межах найдавнішого городища на Старокиївській горі // Зап. Наук. т-ва ім. Т. Шевченка. – Л., 1998. – Праці Археол. коміс. – С. 524–558.
1981. **Толочко П.П., Боровский Я.Е.** Киевская Ротонда // Археол. открытия 1976 года. – М., 1977. – С. 380–383: ил.
1982. **Шевчук О.** Ротонда князя Аскольда // Правда Украины. – 1969. – 11 окт.

4.12.1.10. Поділ ІХ–ХІ ст. Podil of IX–XI cent.

1983. **Бауэр А.** Раскрываются страницы древнего Киева: [Об археол. находках в р-не Подола] // Правда Украины. – 1972. – 3 июня.
1984. **Білик О.** Дім за північною околицею стародавнього Подолу відкрили археологи // Веч. Київ. – 1989. – 13 лют.
1985. **В поисках берестяных грамот:** [Про знахідку дерев'ян. зрубів ІХ–ХІ ст. на Подолі] // Преподавание истории в шк. – 1973. – № 4. – С. 124–125.
1986. **Веселовський А.** Давні пам'ятки Подолу // Наука і суспільство. – 1976. – № 4. – С. 44–45.

1987. **Грибов Р.** Скарб на Подолі: [Про результати остан. археол. розкопок на Подолі] // Веч. Київ. – 1987. – 25 лют.
1988. **Гупало К.М., Толочко П.П.** Давньокиївський Поділ у світлі нових археологічних досліджень // Стародав. Київ. – К., 1975. – С. 41–73.
1989. **Гупало К., Івакін Г.** Давньокиївські ремісники: [Про археол. розкопки та знахідки на Подолі] // Наука і суспільство. – 1977. – № 9. – С. 49–50.
1990. **Гупало К.Н.** Деревянные постройки древнекиевского Подола: [Археол. изучение Киева] // Древности Средн. Поднепровья. – К., 1981. – С. 136–158.
1991. **Гупало К.М. та ін.** Дослідження київського Подолу в 1974–1975 рр. / К.М. Гупало, Г.Ю. Івакін, М.А. Сагайдак // Археол. Києва. – К., 1973. – С. 47–53.
1992. **Гупало К.Н., Сагайдак М.А.** Киевский Подол в свете новых археологических открытий // Новейшие открытия – К., 1975. – Ч. 3. – С. 82–83.
1993. **Гупало К.Н.** Новые данные о ремесленном производстве на Киевском Подоле // Археол. исслед. на Украине в 1976–1977 гг. – Ужгород. – 1978. – С. 103.
1994. **Гупало К.Н., Ивакин Г.Ю.** О ремесленном производстве на Киевском Подоле: [Археол. дан.] // Совет. археология. – 1980 – № 2. – С. 203–219.
1995. **Гупало К.Н.** Подол в древнем Киеве. – К.: Наук. думка, 1982. – 128 с.: ил. – (Науч.-попул. лит.). – Библиогр.: с. 126–127.
1996. **Гупало К., Івакін Г.** Сподівана несподіванка: Мандрівки углиб Київ. століть: (Про роботу Поділ. археол. загону Київ. експедиції) // Вітчизна. – 1975. – № 7. – С. 159–168.
1997. **Ивакин Г.Ю.** Охранные раскопки на Киевском Подоле: [Остатки древнерус. храма XII в. на горе Щекавице] // Археол. открытия 1980 года. – М., 1981. – С. 251–252.
1998. **Івакін Г.Ю.** ... І дуб Перуна: [Про розкопані на Подолі фрагм. вулиць XI ст. / Бесіду вів Д. Киянський] // Прапор комунізму. – 1989. – 14 лип.
1999. **Івакін Г.Ю.** На вулицях стародавнього Києва: [Розкопки на Подолі: Виявлено фрагм. вулиць XI ст.: Розповідає вчен. секретар сектора археол. Києва Ін-ту археол. АН УРСР Г.Ю. Івакін / Розмову вів Д. Киянський] // Веч. Київ. – 1989. – 17 черв.
2000. **Калюк О.П., Сагайдак М.А.** Склад керамічної продукції XII ст. з київського Подолу // Археол. – 1988. – Вип. 61. – С. 36–47.
2001. **Киянский Д.** Древние улицы Киева: [Раскопки на Подоле – фрагм. улиц XI века] // Социалист. индустрия. – 1989. – 20 июня.
2002. **Киянський Д.** Докази під піском: На запити кор. відповідає начальник Київ. експедиції Ін-ту археол. АН УРСР канд. іст. наук П.П. Толочко // Прапор комунізму. – 1980. – 6 серп.
2003. **Киянський Д.** Докази під ... піском: Нові відкриття археологів [в р-ні Подолу м. Києва] // Робітн. газ. – 1972. – 4 черв.

2004. **Коломієць П.** Десять століть углиб: Репортаж з археол. розкопок [в р-ні Подолу м. Києва] // Молодь України. – 1972. – 3 черв.
2005. **Находка** клада в г. Києве // Киев. старина. – 1899. – № 5, археол. летопись – С. 115.
Клад великокнязівської доби, знайдений на Подолі.
2006. **Пономаренко Л.А.** Подільське Торговище: (Гортаючи сторінки історії) // Водник. – 1974. – 10 листоп.
2007. **Пономаренко Л.А.** Подільське Торговище // Гумовик – 1978. – 26 черв.
2008. **Раскопки** в Києве / К.Н. Гупало, В.Н. Зоценко, Г.Ю. Ивакин и др. // Археол. открытия 1978 г. – М., 1979. – С. 323—324.
2009. **Сагайдак М.** Про що розповіла стратиграфія Подолу // Знання та праця. – 1981. – № 3. – С. 24–25. – (До 1500-річчя Києва).
2010. **Сагайдак М.А.** Стратиграфия и строит. горизонты киевского Подола // Материалы по хронологии археол. памятников Украины. – К., 1982. – С. 151–169.
2011. **Сагайдак М.А.** Стратиграфия и хронология киевского Подола конца IX– первой половины XIII в.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук / АН УССР. Ин-т археологии. – К., 1986. – 16 с.
2012. **Суховєєв В.** Там, де жили ремісники // Прапор комунізму. – 1979. – 17 серп. – (До 1500-річчя Києва).
2013. **Толочко П.** “Автографи” стародавнього Києва: [Про результати розкопок Київ. постійно діючої археол. експедиції в р-ні Києва] // Рад. Україна. – 1971. – 3 жовт.
2014. **Толочко П.П., Сагайдак М.А.** Вивчення стародавнього Києва у 1976–1980 рр.: [Археол. розкопки] // Археол. – 1982. – № 40. – С. 97–111.
2015. **Толочко П. та ін.** Знайомство через віки: 3 нових археол. досліджень у Києві / П. Толочко, К. Гупало, Я. Боровський // Знання та праця. – 1972. – № 10. – С. 18–20.
2016. **Толочко П.П.** Прогнозується відкриття / Розмову вів Д. Киянський // Веч. Київ. – 1984. – 1 жовт.; Прапор комунізму. – 1984. – 3 серп.
2017. **Толочко П.П.** Раскопки древнего Киева // Декорат. искусство СССР. – 1972. – № 1. – С. 54–55.
2018. **Толочко П. та ін.** Розкопки Києвподолу в 1973 р. / П.П. Толочко, К.М. Гупало, В.О. Харламов // Археол. дослідження стародав. Києва. – К., 1976. – С. 19–46.
2019. **Толочко П., Гупало К.** Через тисячу років: [Археол. розкопки та історія Подолу м. Києва] // Наука і суспільство. – 1972. – № 11. – С. 30–33.
2020. **Харламов В.О.** Київська садиба X ст.: (За матеріалами розкопок Подолу) // Археол. – 1977. – № 24. – С. 37–46: іл.
2021. **Харламов В.А.** Конструктивные особенности деревянных построек Подола X–XIII вв. // Открытия молодых археологов Украины. – К., 1976. – Ч. 2. – С. 23–25.

4.12.1.10.1. Гончарі та Кожум'яки Gonchari and Kozhumjaki

- 2022. **Бойко О.** Як історію з музикою помирити? ...: [Археол. знахідки на території іст. заповідника “Стародав. Київ”] // Веч. Київ. – 1988. – 2 груд.
- 2023. **Горянін О.** Захистити Гончарі та Кожум'яки // Веч. Київ. – 1998. – 29 берез.
- 2024. **Киянський Д.** Тут жили “Кожум'яки”: Пошуки і знахідки київ. археологів // Робітн. газ. – 1973. – 29 верес.
- 2025. **Карпенко І.** Кожум'яки чи усмошевець?: [Урочище Кожум'яки] // Наука і суспільство. – 1984. – № 3. – С. 46–47.
- 2026. **Присовский И.** Заметка о киевском урочище Гончарах // Киев. губерн. ведомости. – 1854. – 2 янв.
- 2027. **Тимошенко В.** Гончарі-Кожум'яки: Анфас і профіль // Веч. Київ. – 1987. – 27 берез.

4.12.1.11. Печери Caves

- 2028. **Бобровський Т.** Графіті з київських підземель // Людина і світ. – 1996. – № 8. – С. 17–21.
- 2029. **Бобровский Т.А.** К вопросу о типологии и датировке древнерусских пещерных монастырей // Рос. археология. – 1993. – № 4. – С. 122–130.
- 2030. **Бобровський Т.** Київ підземний // Людина і світ. – 1995. – № 10. – С. 42–47.
- 2031. **Бобровский Т.А., Стрихарь М.Н.** Отчет о разведочных исслед. пещерных памятников Киева в 1991 году // Науч. арх. Музея истории г. Киева, оп. 1, д. 373, лл. 1–168.
- 2032. **Бобровский Т.А.** Отчет о спелео-археологических исслед. отдела «Киев-подземный» Музея Истории Киева в 1992 г. // Науч. арх. Ин-та археологии Нац. Акад. Наук Украины (НА ИА НАНУ), 1992 / 37, 24971.
- 2033. **Бобровский Т.А. та ін.** Отчет о спелео-археологических исслед. отдела «Киев-подземный» Музея Истории Киева в 1993 г. // НА ИА НАНУ, 1993 / 31, 25345
- 2034. **Бобровський Т.А. та ін.** Спелео-археологічні дослідження у Києві / Т.А. Бобровський, О.А. Воронцова, М.М. Стріхар // Археол. дослідження в Україні 1991 року. – Луцьк, 1993. – С. 12–13.
- 2035. **Gerbinij J.** Religiosae Kijovensens Cryptae. – Jena, 1675.
Гербіній Й. Релігійні київські крипти.
- 2036. **Деблянський В.** Палаці під землею: [Про Поділ. печери] // Наука і життя. – 1964. – № 7. – С. 38–41.
- 2037. **Іванович М.** Підкова на щастя: [Про підземні галереї Києва] // Веч. Київ. – 1987. – 29 лип.
- 2038. **Киянський Д.** В київських катакомбах: [Про археол. розкопки київ. печер XI ст.] // Зміна. – 1965. – № 4. – С. 14.

2039. **Киянський Д.** Де входи до підземель? // Веч. Київ. – 1964. – 20 листоп.
2040. **Киянський Д.** Київські катакомби // Робітн. газ. – 1966. – 9 січ.
2041. **Киянський Д.** Три години у “підземному місті” // Веч. Київ. – 1964. – 30 листоп., 1 груд.
2042. **Ломонос-Рівна Г.** Роксолани в уяві Гербінія: [Про кн. нім. вчен. Й. Гербінія “Реліг. київ. печери, або підземн. Київ”, вид. в 1675 р. в Німеччині”] // Літ. Україна. – 1969. – 28 жовт.
2043. **Максимович И.П.** Древняя Феодосиева пещера в окрестностях Киева // Киевлянин. – 1840. – Кн. 1. – С. 63–68.
2044. **Масарик В.** У лабіринті: [Комент. до листа П.П. Толочка з приводу ст.: “У лабіринті” , опубл. в газ. “Молодь України” – 1987. – 23 верес.] // Молодь України. – 1987. – 17 листоп. – Охорона і збереження київ. підземн. галерей.
2045. **Пивоваров Г.** Є під Києвом місто підземне: Подорож по печерах столиці України // Київ. правда. – 1994. – 6 жовт.
2046. **Самойловський І.** Київські печери та підземні ходи // Соціаліст. Київ. – 1935. – № 7–8. – С. 45–46.
2047. **Толочко П.П.** Про що розкажуть підземелля / Розмову вів Д. Киянський // Веч. Київ. – 1984. – 29 листоп.
2048. **Толочко П.П.** Таємниці київських підземель. – К.: Наук. думка, 1968. – 84 с.: іл.
2049. **Толочко П.П.** Тайны киевских подземелий: [Пер. з укр.]. – К.: Наук. думка, 1971. – 84 с.: ил.
2050. **Чижевський Д.** Магістр Йоган Гербіній і його книга про київські печери 1675 р. // Книголюб (Прага). – 1927. – Кн. III. – С. 20–34.

4.12.1.11.1. Звіринецькі печери Zwirinezki coves

2051. **Архангельский М.В.** Новооткрытые Зверинецкие пещеры в Киеве: (Древн. обитель святого Михаила). – К., 1915. – 32 с.: ил., 4 табл.
2052. **Воронцова О.А.** Дослідження та відродження середньовічної пам’ятки історії та культури України – Звіринецького печерного комплексу у Києві: Автореф. дис. ... канд. іст. наук / Київ. держ. ін-т культури. – К., 1996. – 18 с.
2053. **Воронцова О.А.** З історії дослідження Звіринецьких печер у Києві // Укр. іст. журн. – 1995. – № 5. – С. 120–126.
2054. Дело о переподчинении Зверинецкого скита в ведомство настоятеля Скита «Пречистыя» (1918) // ЦГИА, Ф. 127, оп. 795, д. 577, на 1 л.
2055. **Эртель А.Д.** Древние пещеры на Зверинце в Киеве. – К.: Тип. О.Д. Дубовика, 1913. – 76 с.: 11 вкл. л. ил.
2056. **К раскопке** [Зверинецких] пещер около Свято-Троицкого монастыря // Киевлянин. – 1913. – 23 янв.
2057. **Каманин И.** Зверинецкие пещеры в Киеве: Их древность и святость. – К., 1914. – [6], 114 с.: 1 вкл. л. ил.

2058. **Каманин И.М.** Зверинецкие пещеры в Киеве // Киевлянин. – 1917. – № 75.
2059. **Київська** старовина: Сторінка про Київ і про Киян: [Ст.] // Прапор комунізму. – 1990. – 4 січ.
Із змісту: Стакозов В. Звіринець колись і тепер.
2060. **Короленко Л.** ... А святыни вечны: [О памятнике археологии подземн. архитектуры Киева – Зверинец. пещерах] // Зеркало недели. – 1999. – 13–19 нояб.
2061. **Петров М.** Про різьблену панагію Звіринецьких печер, що нібито належала першому Київському митрополиту Михаїлу Сирину // Зап. іст.-філол. відділу / УАН. – 1919. – Кн. 1. – С. 114–116.
2062. **Петров Н.И.** Ученые труды по исследованию новооткрытых в Киеве Зверинецких пещер // Изв. отд-ния рус. яз. Рос. акад. наук. – 1917. – Т. 22, кн. 2. – С. 227–255.
2063. **Серапион, иеромонах.** Новооткрывающиеся древние пещеры в Киеве на Зверинце. – К.: Тип.1 Киев. печат. дела, 1914. – 16 с.: ил.
2064. **Стеллецкий И.** К истории раскопок пещер на Зверинце в Киеве: (По поводу застройки Зверинца). – К., 1919. – 22 с.
Коректура відбитка з нез'ясованої Київ. рад. газ. (квіт., 1919 р.).

5. Київські некрополі Kiev's necropolis

2065. **Антонович В.Б.** О древнем кладбище у Иорданской церкви в Киеве: [О результатах раскопок в сев. углу г. Киева] // Тр. 1У Археологич. съезда. – Казань, 1884. – Т.1, отд. 1. – С. 42–44.
2066. **Baron de Baye** Sepulture du X siècle Kiev: Extait de mémoires de le Socété nationale des Antiquaires de Francé. T.LV. –Paris, 1896.
- Барон де Байе.** Поховання Х ст. в Києві.
2067. **Бахтинський Ф.** Братські могили: [Поховання жертв євр. погромів 1905 р., 1918 р.: Київ. некрополь] // Глобус. – 1930. – № 1. – С. 14–16.
2068. **Борщ Г., Прожога Ю.** Хочемо, щоб був мир: [Могила Н.М. Шолуденка] // Веч. Київ. – 1985. – 9 квіт.
2069. **Бушняк В.** Книга-меморіал визволителям Києва: [Про полеглих у ВВВ, які похов. в Києві] // Пам'ятники України. – 1980. – № 4. – С. 44.
2070. **Вальтер А.Я.** Печальный ритуал: Взгляд специалиста: Рассказывает начальник упр. ритуал. услуг Киев. гор. гос. администрации А.Я. Вальтер / Беседу вел Б. Яворовский // Киев. новости. – 1997. – 14 нояб.
2071. **Вивчення** Івана Франка за матеріалами Київського некрополя // Наука і суспільство. – 1989. – № 5. – С. 20–21.
2072. **Випадок** на Байковому // Веч. Київ. – 1991. – 21 листоп.
2073. **Галайба В.** Байкове кладовище // Недвижимость Киева. – 2000. – № 13. – С. 22–23.